

Dit ben ik, mezelf

..... Moeten wij op de computer steeds met dezelfde lettertypes werken, die niet van ons zijn, die niets met onszelf te maken hebben en tamelijk onpersoonlijk zijn? De technologie laat tegenwoordig veel maken meer toe...

Maarten Renkens

Samenvatting masterthesis

grafische vormgeving

2012-2013

Inleiding

De hedendaagse maatschappij wordt enorm beïnvloed door nieuwe media zoals computers en gsm's, en communicatie verloopt steeds meer met behulp van deze technologieën. Eén van de gevolgen hiervan is dat het handschrift meer en meer naar de achtergrond verdrongen wordt. Voor de leesbaarheid van teksten kan men dit als positief beschouwen, maar anderzijds vermindert dit het persoonlijke karakter van communicatie tussen mensen onderling.

Wat verloren is gegaan, is een deel van de menselijke identiteit, de eigenheid van een persoon, het uniek zijn. Is het niet zonde dat iedereen dezelfde expressievorm gebruikt om te communiceren? Iedereen met een iPhone communiceert bijvoorbeeld in het lettertype 'Helvetica.' Kan daar niet terug een eigen (unieke) persoonlijkheid in gebracht worden? Het is om deze reden dat het gebrek aan handschriften voor computertoepassingen in vraag gesteld wordt, en onderzocht wordt in welke mate het mogelijk is om het menselijke handschrift te digitaliseren.

Vooronderzoek

In de zoektocht naar de wijze waarop een handschrift digitaal te vertalen is, de digitale 'wie ben ik,' wordt begonnen met een onderzoek naar wat reeds op de markt bestaat. Vele schriftlettertypes worden in dit vooronderzoek bekeken, zoals eerdere pogingen om handschriften te digitaliseren, en anderen zoals Mr. Porter, Mister K., Only You... Haast elk programma waarin men kan typen op de computer heeft een keuzelijst met honderden lettertypes voor het vormgeven van de tekst. Er bestaan lettertypes in alle maten en soorten, maar er is weinig dat echt persoonlijk met onszelf te maken heeft.

Om dit gebrek aan persoonlijkheid in de typografische communicatie op te lossen grijpen vele mensen terug naar bestaande schriftlettertypen. Het meest bekende voorbeeld hiervan is Comic Sans, een lettertype dat op elke computer geïnstalleerd is, en dat vaak te pas en onpas gebruikt wordt.

“Het oogt huiselijk en handgeschreven, iets dat perfect past voor berichten die we willen laten overkomen als plezant en bevrijdend.” (Garfield, 2010)

Comic Sans

Het lettertype Comic Sans door Vincent Connaere

••••• Ontwerpen

Na dit vooronderzoek worden drie schriftlettertypes op een onderzoekende manier ontworpen. Hiervoor zijn enquêtes afgenomen om handschriften te kunnen vergelijken. Na selectie wordt gekeken hoe de ingescande vormen van de handgeschreven letters het best vertaald kunnen worden naar letters voor een computerlettertype. Het aandachtspunt hierbinnen is dat handgeschreven letters bestaan uit kleurvlakken die overal verschillend van kleur zijn. Een letter op de computer daarentegen wordt bepaald door contourlijnen, en de computer vult dit op met één effen kleur. Dit verschil wordt zo goed mogelijk opgevangen.

De technisch iets moeilijkere programmatie is doorheen de tekst geïllustreerd, om voor de lezer zo eenvoudig mogelijk te illustreren hoe de techniek werkt. Bijvoorbeeld: twee opeenvolgende letters, e.g. tweemaal de letter 'a,' mogen nooit hetzelfde ogen in een handschrift. Een ander voorbeeld is het aan elkaar verbinden van de letters. Dit alles is uitgevoerd binnen de lettertype-standaard 'OpenType,' zodat deze lettertypes op elke computer gebruikt kunnen worden, zonder bijkomende software te installeren.

Maarten's Writing Hand

Charlotte's Writing Hand

Evelien's Writing ~~to~~ Hand

*De drie uitgewerkte lettertypes door Maarten Renckens.
De keuze van de uitgewerkte lettertypes baseerde zich op de specifieke vormkenmerken van de individuele geschriften.*

Eén van de mogelijkheden hoe de letters in de uiteindelijke lettertypes zich aan elkaar binden. (Uit Maarten's Writing Hand)

Ook de grootte waarop de lettertypes gebruikt dienen te worden is berekend, zodat de gedrukte grootte op papier overeen komt met de reële geschreven hoogte. Handtekeningen en imperfecties zoals doorhalingen zijn mede in deze uitgewerkte lettertypes opgenomen. Dit alles dient om een zo goed mogelijke vertaling van het handschrift naar een lettertype te verkrijgen, zodat het echte handschrift niet van de kopie te onderscheiden is.

....**Het juiste gebruik**

Nadat bewezen wordt dat het effectief mogelijk is om handschriften op een behoorlijke wijze te digitaliseren in een lettertype wordt natuurlijk ook onderzocht wat de beste toepassing is van zulk een lettertype.

De voorzichtige conclusie is dat deze lettertypes het beste bruikbaar zijn in persoonlijke communicatie en specifieke reclameboodschappen, niet voor het opmaken van volledige teksten (de Castella, 2010). Als voorbeeld wordt de hetze aangehaald die rond het wijdverbreide gebruik van Comic Sans ontstaan is. "Alle lettertypes hebben een persoonlijkheid en een doel' en we zouden er niet voor moeten opteren om Comic Sans bijvoorbeeld voor ziekenhuisbewegwijzering te gebruiken." (Dempsey, 2010) Omdat dit vrolijke lettertype toch vaak op verkeerde plaatsen gebruikt wordt, bijvoorbeeld op doodsbrieven, werd zelfs een site opgericht dat pleit om het te verbieden (bancomicsans.com).

Het is niet de bedoeling om te eindigen in een discussie zoals rond Comic Sans ontstaan is. Dit onderzoek wil de lezer er attent op maken dat het juiste lettertype voor de juiste case gebruikt dient te worden. Daarom wordt in het onderzoek

met de enquêtes ook het thema aangehaald "Hoe komen lettertypes over op mensen?" Hierin wordt gewaarschuwd voor het feit dat een in een handschrift opgemaakte tekst op verschillende manieren bij de lezer kan overkomen. Dit is afhankelijk van verschillende factoren, zoals slordigheid, leesbaarheid, hoekigheid en zo verder. Er wordt gepleit voor een algemeen doordacht gebruik bij de keuze van de gecreëerde lettertypes.

..... **Conclusie**

Door te communiceren met behulp van lettertypes zoals hier gecreëerd, wordt het mogelijk om communicatie persoonlijker te maken. Tevens kan men perfect zien welke persoon je een bericht verzonden heeft, zonder ook maar te kijken naar de naam. Stel dat iedereen zulk een lettertype zou gebruiken, dan zou alle communicatie vele malen persoonlijker worden.

Helaas ondersteunen vele programma's de techniek heden ten dage nog niet. Ook de gsm, welke juist het communicatiemiddel is dat men in toenemende mate gebruikt, vormt wat dit betreft een probleem. Een volledige toepassing zal voor de toekomst zijn.

..... **Bibliografie**

Combs, Dave & Combs Holly (1999 tot nu). ban comic sans; laatst geraadpleegd op 8 december 2012 op het www: <http://bancomicsans.com>

de Castella, Tom (20 juli 2010). Do typefaces really matter?; laatst geraadpleegd op 30 november 2012 op het www: <http://www.bbc.co.uk/news/magazine-10689931>

Dempsey, Matt (22 december 2012). comic sans criminal; laatst geraadpleegd op 8 december 2012 op het www: <http://www.comicsanscriminal.com/>

Garfield, Simon, 2012, Precies mijn type, Amsterdam, Uitgeverij Podium

* Een digitale pdf-versie van dit artikel is altijd terug te vinden op: maartenrenckens.blogspot.be/2013/09/kandidatuur-vlaamse-scriptieprijs.html